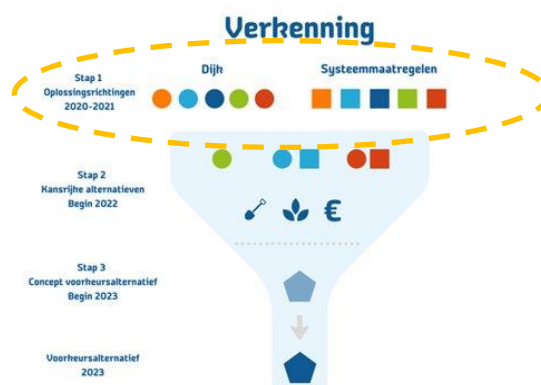

TERUGBLIK INTEGRATIEATELIER 1 VEILIGE VECHT

Integratieatelier 1 (IA1) voor project Veilige Vecht vond plaats op vrijdag 5 maart. Dit verslag geeft de belangrijkste inbreng van het atelier weer.

Introductie

Margreet Krol (omgevingsmanager Veilige Vecht) opende het atelier. Ze startte met een terugblik. Wat was ook alweer het doel van de Verkenning Veilige Vecht? Het primaire doel is het realiseren van de waterveiligheidsopgave tussen Dalfsen en Zwolle zodat de Vechtdijken daar ook in de toekomst aan de norm voldoen. Dit kan door middel van maatregelen aan de dijken, eventueel gecombineerd met systeemmaatregelen. Daarnaast onderzoeken we in deze verkenning of we kansen kunnen benutten voor een klimaatbestendig Vechtdal en voor gebiedsontwikkeling. Margreet benoemde ook kort de aanpak van de Verkenning in drie stappen. Op dit moment zijn we bijna aan het einde van stap 1 (zie de afbeelding hiernaast); we zijn bijna klaar met de inventarisatie van oplossingsrichtingen, kwaliteiten, waarden en beleving. De Bestuurlijke Begeleidingsgroep (BBG) besluit dit voorjaar welke oplossingsrichtingen in deze Verkenning worden onderzocht. Doel van dit atelier was checken of de oplossingsrichtingen compleet zijn en vooruit kijken naar het vervolg, bijvoorbeeld wat de deelnemers aan de bestuurders mee willen geven en welke aandachtspunten de deelnemers hebben voor vervolgonderzoek. Vanwege de voorbereiding op de BBG waren ook de leden van de Ambtelijke begeleidingsgroep in dit atelier aanwezig.

Als introductie begonnen we met een paar vragen aan de deelnemers:

- Hoe zit je erbij?;
- Ben je nieuwsgierig naar de uitkomsten uit het andere spoor?;
- Wat verwacht je dat er gebeurt met de resultaten van vandaag?.

Bijlage I bevat de reacties van de aanwezigen.

Waarom doen we deze verkenning en deze stap 1?

Ter inspiratie gaven twee van de deelnemers aan ontwerpatelier dijk respectievelijk systeem een korte aftrap. Jan-Paul Bakker lichtte het nut van de dijken toe aan de hand van een foto van zijn zoontje, die tijdens een periode van hoogwater in een plas naast de dijk staat. Zijn zoontje zei 'Kijk papa, ik kan lopen op water'. Om te zorgen dat het nooit nodig gaat zijn dat zijn zoontje leert lopen op water, draagt Jan-Paul bij aan de verkenning Veilige Vecht. Jack van der Boon gaf de urgentie van het afvlakken van de hoogwaterpiek met behulp van systeemmaatregelen weer door middel van een grafiek van de afvoer en de strip die in het derde ontwerpatelier systeemmaatregelen is gemaakt. Daaruit kwam naar voren: 'Elke druppel water in het Vechtdal trekt eerst de grond in, en stroomt daardoor langzamer naar de Vecht.' Jack gaf aan dat dit niet alleen gunstig is voor waterveiligheid, maar ook voor andere opgaven in het gebied, bijvoorbeeld voor de teelt van brouwergerst (essentieel voor het brouwen van bier voor carnaval, waarmee het laatste ontwerpatelier samenviel).

Petra van den Brand (omgevingsmanager Veilige Vecht) leidde de eerste opdracht van dit atelier in: het maken van tegeltjes waarop we het waarom en belang van de dijkversterking en de systeemmaatregelen in een wijze spreuk samenvatten. Iedereen heeft in groepen een tegeltje gemaakt voor zowel dijk als systeem, en vervolgens heeft elk groepje voor dijk en systeem één tegeltje gekozen voor terugkoppeling aan de grote groep, zie de afbeelding hieronder.

Uit de gesprekken in de groepen kwamen de volgende punten naar voren:

- Een integraal project als Veilige Vecht vraagt om het sluiten van compromissen;
- Veilige Vecht kan een vliegwiel zijn voor bredere ontwikkelingen en gebiedsopgaven;
- Er is over het algemeen veel steun voor het onderzoeken van systeemmaatregelen;
- Een mooie dijk is niet lelijk;
- Geen toekomst zonder verleden.

Wat hebben we in stap 1 geïnventariseerd? On tour door het Vechtdal

In het tweede onderdeel van het programma zijn we 'on tour' geweest door het Vechtdal, om te kijken of de inventarisatie in stap 1 compleet is. De volgende onderdelen zijn voorafgaand aan IA1 geïnventariseerd, onder andere met behulp van de ateliers:

- Beeld van de opgaven in en kwaliteiten van het gebied;
- Ideeën voor oplossingsrichtingen:
 - Oplossingsrichtingen voor de dijkversterking;
 - Oplossingsrichtingen voor systeemmaatregelen;
- Ideeën voor combinatie met gebiedsopgaven en meekoppelkansen.

Voor 3 deelgebieden (Zwolle, Dalfsen en bovenstrooms) hebben de deelnemers aangegeven of de huidige kwaliteiten, gebiedsopgaven en meekoppelkansen en oplossingsrichtingen compleet zijn. Daarnaast kon iedereen aangeven wat zeker verder onderzocht moet worden (groen bolletje), waarover er nog vragen zijn (blauw bolletje) en welke oplossingsrichtingen volgens hem of haar zeker niet verder onderzocht zou moeten worden (rood bolletje). De resultaten zijn weergegeven in bijlage II, hieronder vatten we per deelgebied de inbreng samen:

- **Zwolle:** Er zijn veel groene en blauwe bolletjes uitgedeeld, wat aangeeft dat deelnemers over het algemeen positief zijn over het verder onderzoeken van de oplossingsrichtingen, maar ook nog vragen hebben. Voor de dijk is een verschil van ideeën over het belang van het onderzoeken van buitendijkse versterking; deze krijgt zowel een rood als een groen bolletje. Voor systeemmaatregelen geldt dit voor rivierversmalling. Daarnaast zijn aanvullingen op de kwaliteiten en opgaven en aandachtspunten voor de oplossingsrichtingen gegeven.
- **Dalfsen:** Voor dit gebied geldt dat deelnemers over het geheel vinden dat alle oplossingsrichtingen voor de dijkversterking verder onderzocht moeten worden. Alleen binnendijkse versterking heeft één rood

bolletje gekregen. Over de oplossingsrichtingen systeemmaatregelen zijn nog veel vragen, maar zijn ook veel groene bolletjes geplakt. Over het belang van het verder onderzoeken van de oplossingsrichting verruwing langs de Vecht zijn de meningen verdeeld, deze kreeg zowel rode als groene bolletjes.

- **Bovenstreams:** In dit gebied zijn alleen oplossingsrichtingen voor systeemmaatregelen geïnventariseerd. Hier is geen dijkversterkingsopgave. De oplossingen voor systeemmaatregelen worden positief, maar wederom met vragen, bekeken. Alleen verruwen van het winterbed wordt door sommigen als geen goed idee gezien. Redenen die daarvoor genoemd worden zijn dat de flessenhalzen juist verholpen moeten worden en dat verruwing nadelig kan uitpakken voor de landbouw. Een goede algemene tip is om een brede blik te houden en op voorhand niet teveel oplossingsrichtingenuit te sluiten.

Hoe verder?

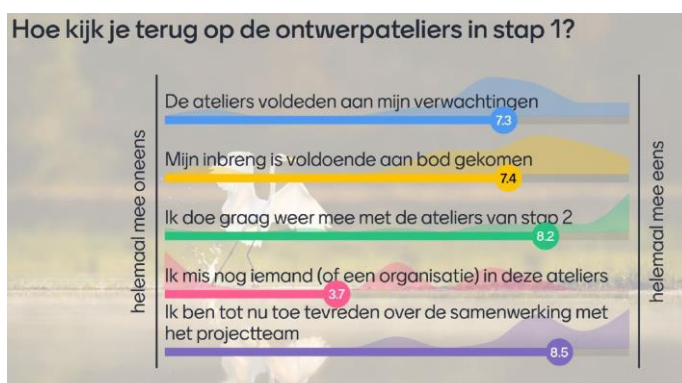
In het laatste onderdeel hebben we nagedacht over het vervolg. Margreet legde uit hoe het proces van deze inventarisatie tot besluitvorming over de mogelijke alternatieven (stap 1) eruit ziet. Ook gaf ze een doorkijkje naar stap 2 waarin deze alternatieven verder worden onderzocht op doelbereik, haalbaarheid en impact op de omgeving. Ook lichtte Petra op hoofdlijnen toe wat we vanuit deze eerste stap al weten van de oplossingsrichtingen, waaronder een eerste inschatting van de effecten van de systeemmaatregelen op de waterstanden tussen Dalfsen en Zwolle.

Stap 1 wordt afgesloten met een bestuurlijk besluit door de bestuurlijke begeleidingsgroep welke alternatieven verder worden onderzocht. In dit laatste deel van IA1 was er daarom ruimte om tips of dilemma's mee te geven voor de overheden richting besluitvorming. Dit hebben we gedaan aan de hand van een zeilbootmetafoor. De resultaten zijn weergegeven in de posters in bijlage III. Hier vatten we de bevindingen samen:

- Doel: wat willen we bereiken? De deelnemers zien veel doelen binnen Veilige Vecht, bijvoorbeeld hoogwaterveiligheid (het hoofddoel van deze verkenning), maar ook klimaatbestendigheid, bredere gebiedsopgaven en solidariteit en gedragen besluiten worden genoemd.
- Wind: wat helpt ons? Voorbeelden zijn samenwerken, maar ook tijdig duidelijk zijn over oplossingsrichtingen die niet haalbaar zijn en daar geen onderzoeksgeld aan verspillen.
- Anker: wat houdt ons op? Deelnemers noemen bijvoorbeeld langdurige onderzoeken, maar ook het belang van meer perspectief voor de agrarische sector en het feit dat iedereen er iets van wil vinden en wellicht iets anders vindt.
- Rotsen: wat zijn de risico's? Voorbeeld van de risico's die genoemd zijn, zijn teveel focus op de korte termijn en te laat starten met gesprekken met grondeigenaren.

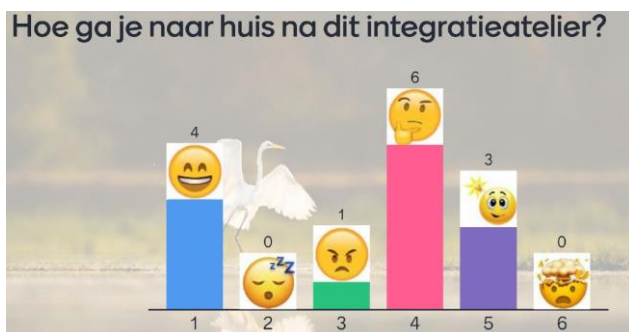
Afsluiting

Dit was het laatste atelier van stap 1. Daarom bestond de afsluiting niet alleen uit evaluatievragen over IA1, maar ook over de serie van ateliers. De afbeeldingen hieronder geven de reacties op de afsluitende evaluatie van de ateliers in deze eerste stap van de Verkenning Veilige Vecht weer. Er volgt nog een uitgebreidere evaluatie per mail. Ook volgt er vóór besluitvorming over stap 1 nog een moment waarin we het voorstel toelichten dat we aan de BBG ter besluitvorming voorleggen.

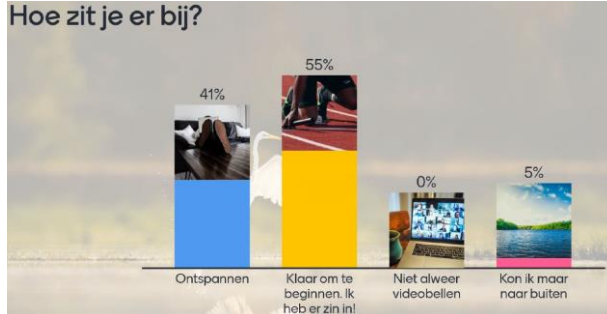
Wat heeft echt aandacht nodig in het vervolg?

Mentimeter

Uit de resultaten blijkt dat de deelnemers gemiddeld een dikke voldoende geven aan de ateliers, dat is fijn om te horen! Ook gaan de meesten blij, vol nieuwe ideeën of zaken om over na te denken naar huis. Vanuit het projectteam Veilige Vecht kijken we positief terug op een geslaagde reeks ateliers. Nogmaals hartelijk dank voor alle goede inbreng, en hopelijk tot in stap 2!

BIJLAGE I: RESULTATEN MENTIMETER BIJ START ATELIER

Wat verwacht je dat er gebeurt met de resultaten van vandaag?

Mentimeter

Serieuze behandeling	Basis voor de volgende fase.	Voorzien van argumentatie waarom wel of niet mee verder gaan. Plussen en minnen.
Ze worden vast meegenomen	Omzetten naar goed en breed plan	Verwerken in eindproduct
Worden Serieus genomen	Vormen basis voor bestuurlijke keuzes	Dat ik deze weer zie in het uiteindelijke voorstel
Voorbereiding alternatieven naar bestuur	Vasthouden naar vervolg	dat er een verstandige afweging gemaakt wordt
Verwerkt in maatregelen	Dat er serieus rekening mee gehouden wordt	Hmmm. Bestuurders
Dat de opmerkingen echt meegenomen worden.	Dat er gebruik van wordt gemaakt	Naast toegekende budget leggen. Mogelijk/onmogelijk
input voor een goed plan	Afwegen welke maatregelen het meest effectief zijn.	Ik verwacht dat er serieus naar gekeken wordt en dat het goede aanknopingspunten zijn
inzichtelijke afweging		

BIJLAGE II: MURAL SHEETS MET INBRENG VAN DE DEELNEMERS VAN DE TOUR DOOR HET VECHTDAL

Halte B: Bovenstrooms (Roze)

Begeleiding: Berto / Sjon

Huidige kwaliteiten

Gebiedsopgaven

Wat hebben we nog aan haartvaten als het overal nat is?

sociale aspect, is dat niet onderbelicht? Zijn we niet te technisch? bv. diensten leveren, water levering, voedsel levering

Het watersysteem richt je in en heeft daarmee effect jaarrond en extreem extreem

stop geld in diensten in plaats van maatregelen?

klimaat en biodiversiteitsdiensten (of ecosystemendiensten breed) als nieuwe basis voor plattelandsconomie

kun je dit zomaar beslissen of moet je hier wat voor regelen? (schade)

Systeemmaatregelen Vechtdal

graag inzicht in de effecten. Wat staat al onder water bij extreem extreem. Wat komt erbij op als we de afvoertremmen bij hoge afvoer op de Vecht

Combineer huidige gebruik en waterberging extreem extreem in hoeverre moet je daar rekening mee houden?

Systeemmaatregelen Stroomgebied

CIAO!

How?

Wow!

pak hier een geeltje

Halte D: Dalfsen 1 (Groen)

Begeleiding: Dick / Jeroen

Huidige kwaliteiten

Ecologische waarden beter weergeven (bv buizerd, otter, (svogel)

Energie opwekken bij Vechterweerd

Gangbare landbouw

Natuurmetrekaart Provincie weergeven (onderscheid tussen natuur en landbouw in winterbed)

Kansen voor biologische of alternatieve landbouw ipv intensieve landbouw

Toevoegen recreatieve routes: met name aan noordzijde

Meekoppelskans: gebied geschikt maken voor begrazing

Gebiedsopgaven

Oplossingsrichtingen Dijkversterking

Manier van uitvoeren en materialisatie zijn belangrijk

afvoer vertragen in middendeel Vecht

Algemene denkfijn: kan er ook iets af? Kunnen zaken gesaneerd worden?

Verbreden Vechtdal

Systememaatregelen Rondom Dalfsen/Ommen

● CIAO!
 ● How?
 ● Wow!
 pak hier een geeltje

Halte D: Dalfsen 2 (Blauw)

Begeleiding: Jan / Inge Z

Huidige kwaliteiten

Mit toekomstbestendige landbouw

Mit Agrarisch Cultuurlandschap

Mit klimaatbestendige bossen

ecosysteem diensten

Wat betekent dit voor de sedimentatie?

Aandachtspunt: voldoende maatschappelijk draagvlak?

Voorstel deelnemer: Vooral ontwikkelen aan Noordzijde, aangezien Dalfsenaren ten Noorden vd Vecht wonen

Gebiedsopgaven

Oplossingsrichtingen Dijkversterking

Glazen wanden zijn genoemd als kostbaar. Maar graag nog wel in beeld. Inklusief en zicht op het water

Zand dijk vervangen door klei.

Opmerking deelnemer: zandige bodem juist variatie in bodem (met zand en klei) Het is juist mooi dat je zandig hebt

afvoer vertragen in middendeel Vecht

scheidingslijn: hoe om te gaan met harde doelen (wet/ beleid) t.o.v. zachte doelen?

Mit woningbouw, uitbreiding Dalfsen

Mogelijke kans: biologische landbouw in uiterwaarden

Mogelijke kans: uitlooppgebied recreatie en afspraken met landgoederenaan zuidzijde af

Mogelijke kans: verdienmodel voor zittende agrariërs en toekomstperspectief

Systememaatregelen Rondom Dalfsen/Ommen

● CIAO!
 ● How?
 ● Wow!
 pak hier een geeltje

Halte Z: Zwolle 1 (Geel)

Begeleiding: Serban / Cyntha

Huidige kwaliteiten

Vissen - grotere locatie voor sportvissen

Weidevogels

Kun je met maatregelen bovenstrooms de waterkwaliteit verbeteren bij de oevergrondwaterwinning van Viten? (meer water of schoner water)

Waterkracht - lage energieopbrengst - visgeleidingsystemen zorgen voor vissterfte - verstoord rivierdynamiek - doet investeringen in kw natura 2000 / vismigratierivier afsluitdijg teniet - zonder subsidie is exploitatie over algemeen niet rendabel

Oplossingsrichtingen Dijkversterking

Hier kom je de eigenaren van grond tegen - overleg met boeren wat er gebeurt op de grond

Hier is niet altijd ruimte voor

Hoe en waar? Welke afspraken met inwoners / aanwonenden vd gebieden?

Twijfelpunt bij gemeente Dalfsen over overlaat Dalfsen: waarom dit gebied wel en ander gebied niet

nevengeul Vechterwaard heel goed voor soorten die horen bij een stromende rivier.

Herstel rivierdynamiek via nevengeulen (b.v. om stuwen) TOP!

Dijkverlegging bij Marsbroek veel impact op buurtschap

kun je ook hier een overlaat naar het achterliggend gebied maken?

bypass via kanalen noordelijk van de Vecht

Stuw Ommerweg ligt in de Bypass route Dedemsvaart en wordt dit jaar aangepakt. Is bypass Dedemsvaart serieus dan nu werk met werk maken

Meekoppelkansen & Gebiedsopgaven

● CIAO! ● How? ● Wow!

pak hier een geeltje

Halte Z: Zwolle 2 (Oranje)

Begeleiding: Petra / Sam

Huidige kwaliteiten

Stuw Vechterwaard als extra element

Ecologische waarde van het gebied, bijvoorbeeld de Kievitsbloem

Hoe zit het met de Hessenpoort en de Hessenweg als meekoppelkansen? Ook de oude route. Er ontstaat een heel ander gebied aan de Noordzijde. Goed nadenken over wat je met dat gebied gaat doen.

Jan-Paul: Binnen huidige dijkringprofiel, wordt daarbij ook gelieken naar een kleddijk ipv zanddijk?

Glezen dijk, in Limburg hebben ze zoets gemaakt. Kan dit een vooruitstrevende oplossing zijn? Kun je hier landschappelijk voor kunst niet iets mee?

Antje: Je kunt bij de beleding ook nadenken over het gebruik. Bijvoorbeeld mogelijkheden voor andere vegetatie of vee. Beder denken dan alleen waterveiligheid

Jan-Paul: Heeft rivierverruiming ook extra impact op de dijken?

Antje: Het gebied is volgens mij op dit moment niet geschikt voor water bergen. Er moet veel gebeuren om dit mogelijk te maken.

Antje: hoe moet ik water bergen voor me zien? Antje woont aan de rivier

Jan-Paul: Ik zie maatregelen tegen stormopzet niet terug hier als oplossingsrichting.

Oplossingsrichtingen Dijkversterking

Oplossingsrichting - Binnen huidige dijkringprofiel

Oplossingsrichting - Binnendijks

Oplossingsrichting - Buitendijks

Oplossingsrichting - Combinatie van locaties

Water bergen langs de Vecht

Water bergen bij Herfte

Bypass Vecht-IJssel

Bypass benedenstroomse Vecht

Ruud: Vreemde op dijk wordt beïnvloed door de ondergrond, daarom is het mogelijk dit aspect al mee te nemen. Daarnaast kan dit ook voor de doorstroming van water invloed hebben

Erik: Hoe zit het met Gies-og-zand? Is de opgeve el helder?

We weten nog niet of er omringel een oplossingsrichting nodig is; dit eens met hoe de oegge nu wordt uitgebeeld

Theo: Hoe voer je de oplossingsrichting uit? Er is nog heel veel mogelijk binnen deze oplossingsrichtingen

Theo: Bij Stadsdijken Zwolle is de ervaring dat je al tijd moet nadenken over de uitvoering. Materiaal heeft bijvoorbeeld invloed op je vegetatie na de uitvoering

Wat betekenen de nevengeulen met dijkverleggingen voor het landschap? Dit zijn ingrijpende maatregelen

Natuurherstel en recreatie bij de zandwipbes betrekken. Het project kan een eenjager zijn.

Kun je oude meanders gebruiken om extra afvoer capaciteit te genereren? Bijvoorbeeld Vechterwaard. Ook bij Berkum liggen oude meanders; kunnen we hier nog iets mee doen? Hier is ook kans om de verloren natuurschilte te herstellen

Ruud: m.b.t. rivierverruiming Herfte: wat betekent 'met primaire waterkering'?

Meekoppelkansen & Gebiedsopgaven

● CIAO! ● How? ● Wow!

pak hier een geeltje

Noordelijker tracé via de Hoogeveense vaart is beter dan via de Dedemsvaart

Erik: Zou je water uit Duitsland niet via de Hoogeveense Vaart niet kunnen afvoeren? Via Coevorden

BIJLAGE III: MURAL SHEETS MET INBRENG VAN DE DEELNEMERS VOOR DE VRAAG 'HOE NU VERDER?' / WAT WIL JE MEEGEVEN AAN DE OVERHEDEN?

Groep Zwolle 1 (GEEL) Begeleiding: Margreet / Serban | ABG Ronald

DOEL
Wat willen we bereiken?

ROTSSEN
Wat zijn de risico's?

WIND
Wat helpt ons?

ANKER
Wat houdt ons op?

pak hier een geeltje

Droge voeten houden

Vechtanjer terug op de dijken

Veilige aantrekkelijke dijk

Een waterdicht plan waar de provinciale overheden niet meer veel invloed op kunnen hebben.

Solidariteit en gedragen besluiten. Onveiligheid hoort erbij, veiligheid is niet 100% te koop.

Houd de Vecht te vriend (maak gebruik van alle facetten die het water ons biedt).

Meer natuur in het winterbed

Opgaven t.b.v. waterveiligheid zoveel mogelijk koppelen aan andere duurzame opgaven t.b.v. landbouw, recreatie, natuur etc. Alleen veiligheidsopgaven opzich leveren maatschappij onvoldoende op (op korte termijn)

Financieel waarderingssysteem / fonds voor diensten (voedsel/ veiligheid/ recreatie/ natuur/ etc.)

Onderzoeken wat het meest optimale materiaal is als leeflaag op de dijken

samenwerken samenwerken samenwerken

Eerder duidelijkheid over onhaalbaarheden mag best. Mits ook duidelijke onderbouwing.

Andere processen waar ook geld in omgaat erbij betrekken, zoals gebiedsgericht stikstofbeleid en beleid om boeren uit te kopen ed

Stap voor stap, programmatisch werken (bv overlaat dalflen eerst om tijd te hebben bovenstrooms maatregelen te nemen).

Kansen kunnen niet gerealiseerd omdat projectbudget daar niet voor bedoeld is

Natuurplannen van de provincie blijven onduidelijk waardoor koppeling niet mogelijk is

De kostbaarheid van veiligheid overschatten en waarde van rekenmodellen overschatten

Kijk naar de som van de risico's (ook buiten de vraag van het project)

Niet meewerken van grondeigenaren

Dat alle ideeën die geopperd worden, niet tijdig getoetst worden aan de Omgevingswet. Risico van teleurstellingen.

Onderzoeken houden het op (hoeveelheid, duur)

Leren omgaan met risico's, soms gewoon doorstappen

Groep Dalfsen 1 (GROEN)

Begeleiding: Dick/Jeroen | ABG Wouter

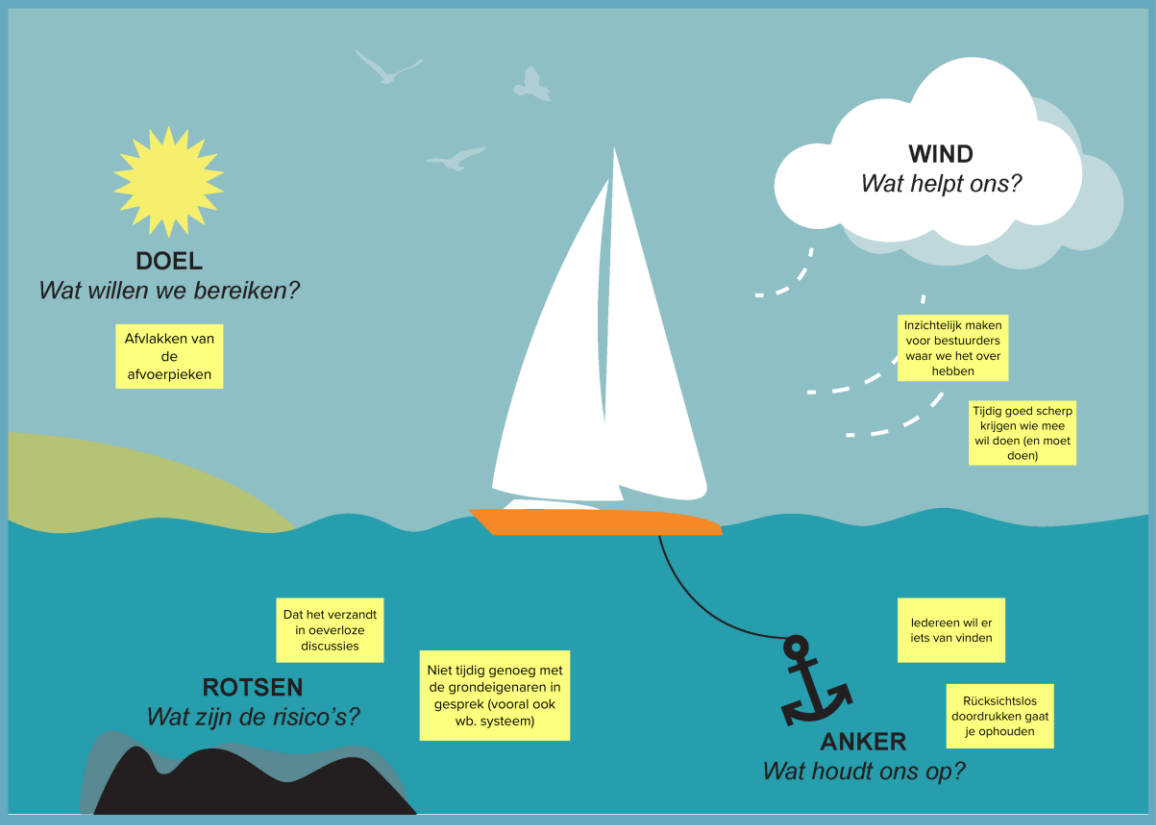
pak hier een geeltje

Groep Dalfsen 2 (BLAUW)

Begeleiding: Jan/Inge | ABG Wietze

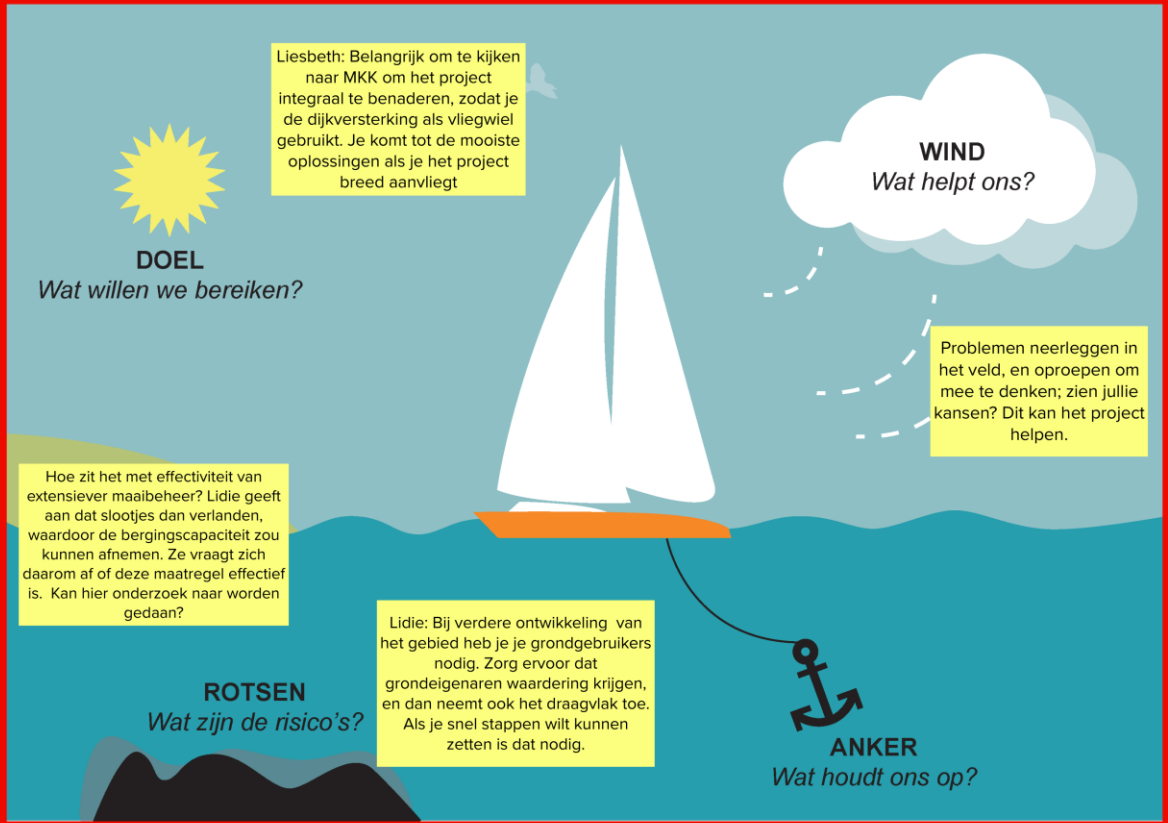
pak hier een geeltje

Groep Bovenstreams 2 (Rood):

Begeleiding: Petra/ Sam | ABG Cathalijne

Geeltje
pak hier een geeltje

Groep Bovenstreams 1 (Roze)

Begeleiding: Berto / Cynthia | ABG Sjon

Geeltje
pak hier een geeltje

